

עלון מס' 7

שיחות הרצ"ה לצ"ח

פרשת ויצא

"סולם מוצב ארצה"

מה נורא המקום הזה, ומה נורא הדבר הזה, החזון הזה, ההופעה הזאת, יש בירורים גדולים אצל רבותינו הראשונים וביניהם הרמב"ם (מורה נבוכים חלק ב, מא - וראו גם בדברי הרמב"ן פרק כח, מא) איך להגדיר את **מחזה "הסולם"** - האם זה חלום, מראה, או אולי נבואה? והכתוב מעיד בדברי יעקב: "אין זה כי אם בית אלוקים וזה שער השמים" המציאות העובדתית וכל העניין של המקום הזה הוא 'נורא' - "ויפגע במקום" (בה'א הידיעה!) במקום הקבוע מראש. "והנה סולם - מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה" - לא נאמר סולם מוצב בארץ - אלא **אל הארץ**, כלומר שהסולם הזה אינו נשען על הארץ, אלא הוא מקיף את כל השמים ואת כל הארץ. מתוך "**שמיה עילאה בית שכינתיה**" (תרגום יונתן לישעיהו ו, ג) הוא אחוז בשמים (!) ומונח מן השמים לארץ. ועוד יש להבין: "והנה מלאכי אלוקים **עולים ויורדים** בו" - המלאכים הרי הם מציאות שמיימית ולכאורה היה צריך להיות כתוב בכיוון הפוך היינו "יורדים ועולים" כלומר המלאכים משפילים את עצמם ויורדים, 'מתגעגעים' למעלה - וחוזרים...

אכן, כך היה צריך להיות אילו היה הסולם **מוצב על הארץ**, למטה ממש!

אלא שיש לראות ולהבין את הסולם **כמגשר בין העולמות**, מגשר בין שמים וארץ. הסולם - הוא מציאות של ממש, של בריאה אלוקית, הוא **עצמו מלאך**, ומלאכי האלוקים שייכים לסולם הזה למציאותם ולמציאותו 'בין שמים לארץ'. הם עולים בו, נאחזים בו ומתוך כך 'מתכופפים' לארץ.

ויש עוד הרבה מה להסביר, להגדיר ולברר במחזה המדהים הזה.

